

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/18/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120452251
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6120452251.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Silverside, a.s., v konkurze, so sídlom Bratislava - mestská časť Ružinov, Plynárenská 7/B, IČO: 50 052 560, zastupeneho: VIVID LEGAL, s.r.o., so sídlom Bratislava, Plynárenská 7/A, IČO: 36 807 915, proti žalovanej: K. U., nar.: XX.XX.XXXX, bytom W., J. XX/XXX, o zaplatenie 2.662 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 31.01.2022, č. k. 4Csp/21/2021-197, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku I.

II. Zrušuje rozsudok vo výroku III. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozhodol takto

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1.931,15 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 07.11.2020 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšku súd žalobu zamietla.

III. Súd žalobcovi voči žalovanej priznáva právo na náhradu trov konania v rozsahu 4%.“

2. Citoval ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b) a d), § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 6 a 9, § 544 ods. 1 a § 565 Občianskeho zákonníka a § 1 ods. 1, § 1a ods. 1 a 4 Nariadenia vlády č. 141/2014 Z.z.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že mal v danej veci za preukázané, že právny predchodca žalobca na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol žalovanej finančné prostriedky vo výške 3.000 eur a žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver žalobcovi splatiť v 60 splátkach vo výške 77,97 eura mesačne. Z predložených listinných dokladov mal ďalej za preukázané, že žalovaná v prospech žalobcu uhradila finančné prostriedky vo výške 1.068,85 eura. Taktiež bolo preukázané, že úver bol žalobcom zosplatený. Uvedenú zmluvu posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu a zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Súd prvej inštancie považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V predmetnej veci ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 19,09%, pričom úroky

pri porovnateľných úveroch poskytované bankami v rozhodnom období boli 4,82%. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právny úkon. Vo vzťahu k ustanoveniu týkajúcom sa zmluvnej pokuty vo výške 12% ročne súd prvej inštancie konštatoval, že je možné považovať zmluvnú pokutu za dojednanú v rozpore so zákonom, a to s poukazom na 3a ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Mal preukázané, že súčet sankcií prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia, preto je uvedená zmluvná podmienka v rozpore so zákonom, a teda absolútne neplatným zmluvným dojednaním. Súčet sankcií v tejto zmluvnej pokute je 17 % (12 % a 5 %), prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa nariadenia (trojnásobok je 15 %), preto uvedená zmluvná podmienka v rozpore so zákonom. Konštatoval, že žalobca uplatnené náklady v sume 23 eur odôvodnil tým, že ide o náklady za vystavenie upomienky č. 1 v počte 5 x 3 eur a náklady za vystavenie poslednej výzvy v počte 2 x 4 eur podľa sadzovníka poplatkov z 07.12.2017. Tieto náklady žalobcu sú podľa súdu prvej inštancie nákladmi jeho administratívnej agendy, sú neprijateľné a nie sú v záujme spotrebiteľa. Navyše, oznámenie o omeškaní ako upomienku č. 1 vystavil žalobca žalovanej 5x, poslednú výzvu 2x, pričom túto položku poplatku sadzovník ani neobsahuje. Vzhľadom na uvedené závery, konštatoval, že žalobcovi voči žalovanej patrí právo na zaplatenie sumy istiny úveru 3.000 eur po odpočítaní toho, čo žalovaná na úver už zaplatila, teda sumy 1.068,85 eura, t.j. 1.931,15 eura. Žalovaná je zároveň so zaplatením tejto sumy v omeškaní od 07.11.2020, preto žalobcovi patrí právo na zaplatenie úroku z tejto sumy od 07.11.2020 do zaplatenia. Vo zvyšku, teda čo do úroku, zmluvnej pokuty, nákladov a úroku z omeškania z jednotlivých splátok úveru súd žalobu zamietol.

4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“). Odôvodnil to tým, že žalobca bol v konaní čiastočne úspešný, preto mu voči žalovanej patrí právo na náhradu trov konania v pomernom rozsahu. Žalobca bol úspešný v rozsahu 52%, žalovaná 48%, úspešnejším bol žalobca v rozsahu 4%.

5. V zákonom stanovenej lehote podala proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie žalovaná. Namietala nesprávne právne posúdenie veci. Podľa jej názoru zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa. Ide o typovú formulárovú zmluvu, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany žalobcu ako veriteľa. Nemala ako spotrebiteľ možnosť zmeniť obsah všeobecných zmluvných podmienok. Všetky neprijateľne zmluvné podmienky, ako aj ďalšie zmluvné podmienky, ktoré by spĺňali definíciu neprijateľnosti, sú neplatné. Považovala celú zmluvu za neplatnú a preto by mala byť žaloba zamietnutá. Zároveň namietala vo vzťahu k výroku o trovách konania, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal, či sú žalovanom prípade dôvody hodné osobitného zreteľa z hľadiska výnimočného ustanovenia § 257 CSP. Rozhodovanie súdu prvej inštancie v prípade náhrady trov konania vníma žalovaná ako nespravodlivé a nezákonné, keď spotrebiteľská zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutej časti tak, že žalobu zamietne alternatívne zrušil rozsudok v napadnutej časti a v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. K odvolaniu žalovanej podal vyjadrenie žalobca. Považoval odvolanie žalovanej za nedôvodné a účelové, v snahe vyhnúť sa úhrade dlžnej čiastky. Žiadal odvolací súd, aby odvolanie žalovanej zamietol ako nedôvodné. Žalovaná nekonkretizuje, ktoré zmluvné podmienky by mali byť neprijateľné. Aj preto považuje žalobca tvrdenie žalovanej za zavádzajúce a neopodstatnené. Podľa názoru žalobcu v súlade s ustálenou judikatúrou slovenských súdov je možné jednoznačne uzavrieť, že len na základe skutočností, že žalovaná je spotrebiteľom, bez bližšieho preskúmania jej majetkových a osobných pomerov, nie je možné konštatovať, že je daná existencia dôvodu hodného osobitného zreteľa na strane žalovanej. Žalobca žiadal odvolací súd, aby v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a zároveň rozhodol o tom, že žalobca má voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. So zreteľom na obsah odvolania žalovanej rade bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok I. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie čiastočne vyhovel žalobe ako aj súvisiaci výrok III. o trovách konania. Keďže výrok, ktorým došlo čiastočnému zamietnutiu žaloby nebol odvolaním napadnutý zo strany žalobcu, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

10. Odvolanie je riadnym opravným prostriedkom, ktorým sa strana sporu domáha, aby odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie. Rozhodnutie súdu prvej inštancie podlieha prieskumu odvolacím súdom len z dôvodov, ktoré odvolateľ uvedie v podanom odvolaní, resp. podľa § 365 ods.3 CSP doplní do uplynutia lehoty na podanie odvolania, keďže podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný. Zákonná povinnosť uviesť odvolacie dôvody znamená, že odvolateľ musí aj obsahovo vymedziť, prečo má za to, že je ten ktorý odvolací dôvod naplnený, a teda musí uviesť konkrétne tvrdenia a podprieť ich konkrétnymi dôkazmi na preukázanie toho ktorého ním tvrdeného odvolacieho dôvodu.

11. Odvolacia argumentácia žalovanej, vychádzajúc z jej obsahu a zdôraznenia údajných pochybení súdu prvej inštancie bola konštruovaná na tvrdení o nedostatočnom zistení skutkového stavu a nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd posúdil relevantnosť takto vymedzených tvrdení, prihliadajúc na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

12. Odvolací súd po preskúmaní odvolacích námietok dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedali vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Vo vzťahu k odvolacím námietkam a na potvrdenie správnosti uvádza nasledovné.

13. K námietke o nesprávnom právnom posúdení podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010).

14. Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 11.12.2020 domáhal voči žalovanej zaplata sumy 2.474,90 eura, úroku 1.023,59 eura, zmluvnej pokuty 10% ročne zo sumy 1.914,18 eura od 07.11.2020 do podania žaloby v sume 187,10 eura a zo súm omeškaných splátok úveru špecifikovaných v žalobe, úrokov z omeškania 5% ročne zo sumy 1.914,18 eura od 07.11.2020 do zaplata a zo súm omeškaných splátok úveru špecifikovaných v žalobe, vynaložených nákladov 23 eur a náhrady trov konania.

15. Nebolo sporné, že žalobca dňa 07.12.2017 uzavrel so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej titulom úveru sumu 3.000 eur za úrok 19,09% ročne, pri ročnej percentuálnej miere nákladov 20,56 %. Žalovaná sa zaviazala úver splatiť v splátkach po 77,97 eura mesačne do 18.12.2022. Celková čiastka na zaplata predstavovala sumu 4.678,20 eura.

16. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovanou je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobca vystupoval v postavení

dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby v časti prevyšujúcej sumu 1.931,15 eura s príslušenstvom na závere o nedôvodnosti nároku žalobcu na požadovaný úrok, zmluvnú pokutu, náklady a úroky z omeškania z jednotlivých splátok úveru. Keďže žalobca nepodal odvolanie voči výroku II. o zamietnutí žaloby vo zvyšnej časti, odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý posúdil ročnú sadzbu úroku dohodnutého medzi stranami sporu v zmluve o spotrebiteľskom úvere vo výške 19,09% ako neprimerane vysokú, keď pri porovnateľných úveroch boli poskytované bankami v rozhodnom období úroky vo výške 4,82%. Neprimerane vysoké úroky boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka je zmluva o spotrebiteľskom úvere v časti odpłaty neplatným právnym úkonom. Nárok žalobcu je preto v časti úroku 1.023,59 eura nedôvodný. Odvolací súd sa stotožňuje taktiež so záverom o právnom posúdení ustanovenia o zmluvnej pokute ako neplatného ustanovenia pre rozpor s ustanovením § 3a ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Súčet sankcií upravených v zmluvnej pokute je 17 % (12 % a 5 %) a nepochybne prekračuje trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto Nariadenia (trojnásobok je 15 %). Z uvedeného je teda zrejmé, že žalobca nemá nárok ani na zmluvnú pokutu v sume 187,10 eura. Nedôvodný nárok žalobcu je i na žalobcom uplatnené náklady vo výške 23 eur, keď súd prvej inštancie posúdil ich za neprijateľné bez záujmu v prospech spotrebiteľa.

18. Vzhľadom na uvedené závery súdu prvej inštancie, žalobcovi voči žalovanej patrí právo na zaplatenie len sumy istiny úveru 3.000 eur po odpočítaní toho, čo žalovaná na úver už zaplatila, sumy 1.068,85 eura, t.j. 1.931,15 eura s príslušným úrokom z omeškania. Skutočnosť, že zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje vyššie uvedené neplatné dojednania a neprijateľné zmluvné podmienky ešte nespôsobuje jej úplnú neplatnosť. Stále má veriteľ nárok na zaplatenie pohľadávky v časti v nesplatennej časti istiny pozbavenej od neprijateľných úrokov a poplatkov. Rovnaký záver by bol vyvodený aj keby súd prvej inštancie preskúmal zmluvu o spotrebiteľskom úvere z hľadiska jej obligatórných náležitostí podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Žalovaná neuviedla žiadne ďalšie neprijateľné zmluvné podmienky, a pokiaľ by aj súd ex offa zistil ich prítomnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere a spôsobili by neplatnosť celej zmluvy, stále by nárok žalobcu bol v tomto prípade posudzovaný podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení a mal by nárok na to, o čo sa žalovaná obohatila voči žalobcovi, teda nezaplatenú časť istiny. Vzhľadom na uvedené považoval odvolací súd odvolacie námietky žalovanej vo vzťahu k veci samej za nedôvodné.

19. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

20. Pokiaľ ide o trovy prvoinštančného konania, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že súd prvej inštancie aplikoval ust. § 255 ods.2 CSP, konštatovaním, že žalobca mal v spore čiastočný čistý úspech v percentuálnom vyjadrení 4 %, a takomto rozsahu mu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej.

21. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti, teda petitu a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech v konaní iba vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana sporu, ktorá mala plný úspech vo veci má nárok na náhradu trov všetkých účelne vynaložených trov proti druhej strane sporu, ktorá vo veci úspech nemala. Ak strana sporu nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech, t.j. každá strana je sčasti úspešná a sčasti neúspešná.

22. Napriek uvedenému odvolací súd zástava názor, že úlohou súdu nie je len mechanicky rozhodovať o náhrade nákladov podľa výsledku sporu, ale zväžiť, či tu neexistujú ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie alebo nepriznanie náhrady účelne vynaložených nákladov. Súdu priamo zo zákona vyplýva povinnosť pri rozhodovaní o náhrade trov konania skúmať i (ne)existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP. V žiadnej právnej veci sa strana sporu nemôže spoliehať na to, že zmierňujúce ustanovenie § 257 CSP sa ho nedotkne.

23. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, či súd prvej inštancie dostatočne skúmal (ne) existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa a ako sa vysporiadal s uvedenými skutočnosťami ako s dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, ktoré zakladajú aplikáciu ust. § 257 CSP.

24. Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ voči spotrebiteľovi v spotrebiteľskej veci boli použité nekalé obchodné praktiky či uplatnené nároky na plnenia v rozpore s dobrými mravmi alebo na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, predstavuje to dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý je dôvodné náhradu trov konania nepriznať.

25. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie, sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

26. Keďže nedostatočne zdôvodnenie rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. o trovách konania postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

27. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude opätovne rozhodnúť o trovách konania s tým, že posúdi, či v tejto veci existujú skutočnosti, ktoré odôvodňujú aplikáciu ust. § 257 CSP. Súd prvej inštancie svoje závery odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé.

28. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).